

Til
Klima- og miljødepartementet
v/ Klima- og miljøminister Vidar Helgesen

24. januar 2017

Ifølge grunnloven er det myndighetenes ansvar å sørge for at villaksstammene er levedyktige

Etter å ha jobbet med innsamling av villaks, egg og melke til en genbank i flere år, fikk Hardangerfjord Villfisklag for kort tid siden beskjed fra departementet om at alle bevilgninger til prosjektet skulle stoppes. Etter hard kritikk snudde departementet og vil likevel ta vare på genmaterialet, ikke i Eidfjord men i Ims i Rogaland. Lagringen er midlertidig, etter to år skal behandlingen av materialet vurderes på nytt.

Det finnes 22 vassdrag i Hardanger-området, men de rene villaksstammene er i ferd med å forsvinne i alle elvene. Hovedårsaken er at fjorden har den tettteste forekomsten av oppdrettsanlegg i hele Norge. Tusenvis av oppdrettslaks har rømt fra anleggene, og en stor del av disse har funnet veien opp i elvene. Her har de parett seg med villaks slik at det i dag er vanskelig å finne laks uten oppdrettsgener. I tillegg gir oppdrettsanleggene opphav til enorme mengder lakselus som tar livet av smolt som vandrer ut mot havet, og voksen laks som skal tilbake til elven sin. Lakselusen tar også livet av ørret.

Genbanken ble opprettet i 2015. Da ble ren villaks fra alle elvene plukket ut og plassert i Statskrafts genbankanlegg i Eidfjord. All laksen ble gentestet. For å hindre innavl ble hann – og hunnlaks som ikke var i nær slekt ført sammen når de var gytemodne. Våren 2016 ble avkommet klekket. Disse skal leve i genbanken til de blir gytemodne etter 6 år, og yngelen blir til villaks med de opprinnelige arveanleggene. Samme prosess ble gjentatt i 2016.

At de eldgamle laksestammene er i ferd med å forsvinne skyldes uten tvil menneskelig aktivitet. Oppdrettsnæringen i Hardangerfjorden selger laks for milliarder av kroner. Med den enorme inntjeningen burde det være en selvfølge at næringen bidrar i arbeidet med å redde villaksen. Da er det opprørende at representanter for næringen v/regionsjef Hans Inge Algrøy i Sjømat Norge (BT 14/1 2017) uttaler at «dette er en sak organisasjonene ikke er involvert i».

Grunnlovens paragraf 112 sier at «Enhver har rett til en natur der produksjonsevne og mangfold bevares. Naturens ressurser skal disponeres ut fra en langsiktig og allsidig betraktning som ivaretar denne rett også for etterslekten». Og: «Statens myndigheter skal

iverksette tiltak som gjennomfører disse grunnsetninger». Genbanken ble opprettet for å følge opp denne paragrafen. **Det er brudd på Grunnloven å stoppe bevilgningene til genbanken.**

Gjenoppbyggingen av laksestammene i Hardangerområdet er et langsiktig arbeid. Representanter for Hardangerfjord Villfisklag sier at en vil trenge minst 8 – 10 år for å sikre stammene. Derfor må Klima – og miljødepartementet ta vare på det allerede innsamlete materialet, og i tillegg følge opp med bevilgninger slik at villaksen i Hardanger igjen blir levedyktig. Ifølge Grunnloven er dette myndighetenes ansvar.

Men hilsen fra

Oddvar Skre og Honoria Bjerknes Hamre, Naturmangfoldgruppen

Naturvernforbundet Hordaland

Synnøve Kvamme, leder

Naturvernforbundet Hordaland

Maren Esmark, Generalsekretær

Naturvernforbundet